

Ik zal U op dit pad van het van ouds beruchte „odium theologicum atque politicum” niet volgen.

Eerbied voor Uw persoon en levenswerk verhindert mij daarin; bovenal verbiedt mij zulks de overtuiging dat, allermeeest onder broederen, de toon van elk debat ook broederlijk moet blijven, in waarheid christelijk.

Uw grievende kwalificatie's hebben mij wel leed gedaan, maar allermeeest om Uwentwil.

Zeker, ik weet 't wel, 't is een niet onbekende methode in de polemieek eerst den tegenstander hoog op te vijzelen, om hem later dan des te dieper naar beneden te kunnen trappen.

Maar mij docht altoos, dat onder Christenbroeders zulk een methode ten volle als contrabande moet geacht worden. Vooral onder de Calvinistische broederschap, als 't gaat over een conscientiegetuigenis van een bezwaarden medebroeder.

Gij zelf hebt 't eens zoo naar waarheid getuigd van het oude, echte Calvinisme: „In de gewetensvrijheid school het geheim van der Calvinisten kracht. Een Puritein is de geboren vijand van alle clericalisme”¹⁾).

Maar geldt zulks dan niet meer voor 't verjongde Calvinisme, dat U, in den middelijken weg, zoo veel te danken heeft?

Moet een verwaarloozing Uwerzijds van bovenstaande gulden regel, niet velen „kleinen” binnen en buiten onzen kring, noodeloos ergernis geven?

Onder de vele sympathiebetuigingen, mij dezer dagen geworden, bevindt zich ook een schrijven van eene Gereformeerde moeder, mij ganschelijk onbekend, die mij dato 16 Maart o. m. dit schreef: „als moeder van een weldra volwassen gezin, waar *Standaard*, *Heraut*, *Hollandia* enz. gelezen worden, gevoel ik mij gedrongen u een bewijs van instemming te doen toekomen. Ook wij konden de laatste maanden met de voorlichting en beoordeeling der *Standaard* niet medegaan, en 't heeft ons zelfs droeve en moeilijke uren bezorgd. Dankbaar zijn we DR. A. KUYPER voor zijn waardig antwoord, zie *Standaard* 15 Maart; doch hoe vol wrevel lijkt ons DE WILDE, hoe onwaardig!” —

Hooggeleerde Heer en Broeder!, die zoo roerend-juist eens

¹⁾ Het Calvinisme, oorsprong enz. pag. 22.